2026/2196

29.9.2026

DECYZJA RADY (WPZiB) 2026/2196

z dnia 28 września 2026 r.

w sprawie środka pomocy w ramach Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju w celu wsparcia sił zbrojnych Republiki Zielonego Przylądka

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 28 ust. 1 i art. 41 ust. 2,

uwzględniając wniosek Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Decyzją Rady (WPZiB) 2021/509 ([1]) ustanowiono Europejski Instrument na rzecz Pokoju (EPF) w celu finansowania przez państwa członkowskie działań Unii w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (WPZiB) służących utrzymaniu pokoju, zapobieganiu konfliktom i umacnianiu bezpieczeństwa międzynarodowego na podstawie art. 21 ust. 2 lit. c) Traktatu. W szczególności, zgodnie z art. 1 ust. 2 decyzji (WPZiB) 2021/509, EPF ma być wykorzystywany do finansowania środków pomocy, takich jak działania mające na celu wzmocnienie zdolności państw trzecich oraz organizacji regionalnych i międzynarodowych dotyczących kwestii wojskowych i obronnych.

(2) Na obszarze morskim należącym do regionu Afryki Zachodniej nadal występuje szereg problemów, m.in. piractwo, zbrojne napaści na statki, porwania marynarzy, nielegalne, nieraportowane i nieuregulowane połowy, przemyt narkotyków i broni oraz nielegalny handel nimi, a także międzynarodowa przestępczość zorganizowana, które stanowią poważne i rosnące zagrożenie dla bezpieczeństwa morskiego; wpływa ono na wolność żeglugi, zagrażając tym samym głównym szlakom handlowym, nadwerężając zrównoważony rozwój całego regionu i gospodarcze podstawy egzystencji ludności oraz prowadząc do pogorszenia się stanu środowiska i zmniejszenia różnorodności biologicznej.

(3) Republika Zielonego Przylądka jest nadal szczególnie narażona na różnego rodzaju niebezpieczeństwa, w tym piractwo morskie, terroryzm, nielegalny handel narkotykami, handel ludźmi, cyberprzestępczość oraz nielegalne, nieraportowane i nieuregulowane połowy z uwagi na swoją rozległą strefę ekonomiczną i położenie geostrategiczne w miejscu, gdzie przecinają się szlaki na Atlantyku, łączące Afrykę z Europą i Amerykami. Wzmocnienie sił zbrojnych Republiki Zielonego Przylądka jest istotne, by umożliwić i wspierać wysiłki na rzecz bezpieczeństwa morskiego w Republice Zielonego Przylądka, a także w regionie Atlantyku i Zatoki Gwinejskiej.

(4) W dniu 31 stycznia 2025 r. w Brukseli, podczas 13. posiedzenia ministerialnego w ramach szczególnego partnerstwa Unii Europejskiej i Republiki Zielonego Przylądka, obaj partnerzy potwierdzili, że zależy im na zacieśnieniu wzajemnej współpracy w zakresie filaru bezpieczeństwa i stabilności, z myślą o zdefiniowaniu solidniejszej koncepcji bezpieczeństwa zgodnie z zintegrowanym podejściem Unii.

(5) W dniu 8 lipca 2025 r. Rada przyjęła decyzję (WPZiB) 2025/1340 ([2]).

(6) W dniu 17 grudnia 2025 r. zawarto umowę między administratorem ds. środków pomocy w ramach EPF a podmiotem realizującym, którym jest Ministerstwo Obrony Narodowej Portugalii; środek ten jest finansowany na mocy decyzji Rady (WPZiB) 2025/1340. Aby zapewnić ciągłość wsparcia ze strony EPF w 2026 r. i nie dopuścić do wystąpienia przerw w działaniach, kwalifikowalność niektórych wydatków finansowanych na mocy niniejszej decyzji powinna rozpocząć się w dniu 17 grudnia 2025 r.

([1]) Decyzja Rady (WPZiB) 2021/509 z dnia 22 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju oraz uchylenia decyzji (WPZiB) 2015/528 (Dz.U. L 102 z 24.3.2021, s. 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/509/oj).

([2]) Decyzja Rady (WPZiB) 2025/1340 z dnia 8 lipca 2025 r. w sprawie środka pomocy w ramach Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju w celu wsparcia sił zbrojnych Republiki Zielonego Przylądka (Dz.U. L, 2025/1340, 9.7.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/1340/oj).

(7) W dniu 1 kwietnia 2026 r. Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa otrzymał od Republiki Zielonego Przylądka wniosek o udzielenie przez Unię pomocy siłom zbrojnym tego państwa w zamawianiu kluczowej infrastruktury, sprzętu i usług w celu wzmocnienia zdolności straży przybrzeżnej Republiki Zielonego Przylądka.

(8) Środki pomocy mają być realizowane z uwzględnieniem zasad i wymogów określonych w decyzji (WPZiB) 2021/509, w szczególności zgodnie ze wspólnym stanowiskiem Rady 2008/944/WPZiB ([3]), oraz zgodnie z przepisami dotyczącymi realizacji dochodów i wydatków finansowanych w ramach EPF.

(9) Rada potwierdza, że jest zdecydowana chronić, propagować i realizować prawa człowieka, podstawowe wolności i zasady demokratyczne, a także wzmacniać praworządność i dobre sprawowanie władzy zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych, Powszechną deklaracją praw człowieka i prawem międzynarodowym, w szczególności prawem międzynarodowym praw człowieka oraz międzynarodowym prawem humanitarnym,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Ustanowienie, cele, zakres i czas trwania

1. Niniejszym ustanawia się środek pomocy na rzecz Republiki Zielonego Przylądka (zwanej dalej „beneficjentem") finansowany z Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju (EPF) (zwanego dalej „środkiem pomocy").

2. Środek pomocy służy realizacji następujących celów:

a) dalsze zacieśnienie współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony między Unią a beneficjentem;

b) przyczynienie się do wzmocnienia ogólnych zdolności sił zbrojnych Republiki Zielonego Przylądka w zakresie bezpieczeństwa i obrony w celu ochrony suwerenności beneficjenta na morzu i poprawy bezpieczeństwa morskiego w regionie, a tym samym lepszej ochrony statków i zasobów morskich, mieszkańców wybrzeża i ich źródeł utrzymania;

c) zwiększenie potencjału beneficjenta, w odniesieniu do udziału tego państwa w unijnych operacjach prowadzonych w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony oraz jego przyczynianie się do wspólnych działań w ramach architektury z Jaunde.

3. Aby zrealizować cele określone w ust. 2, w ramach środka pomocy finansuje się następujące rodzaje sprzętu nieśmiercionośnego, infrastruktury oraz usług:

a) sprzęt przeznaczony dla pełnomorskiego okrętu patrolowego, który ma zostać przekazany w ramach środka z 2025 r. w ramach EPF;

b) bazę lotniczą na wyspie Sal przeznaczoną dla straży przybrzeżnej Republiki Zielonego Przylądka oraz związany z nią sprzęt;

c) obiekty warsztatowe przeznaczone dla straży przybrzeżnej Republiki Zielonego Przylądka oraz bazę dla sił specjalnych marynarki wojennej tego państwa w mieście Mindelo na wyspie São Vicente, oraz związany z nimi sprzęt;

d) kursy szkoleniowe w krytycznych dziedzinach, takich jak konserwacja, logistyka i komunikacja;

e) sprzęt operacyjny przeznaczony dla straży przybrzeżnej Republiki Zielonego Przylądka obejmujący sprzęt interwencyjny, sprzęt do użytku osobistego i łączność;

([3]) Wspólne stanowisko Rady 2008/944/WPZiB z dnia 8 grudnia 2008 r. określające wspólne zasady kontroli wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego (Dz.U. L 335 z 13.12.2008, s. 99, ELI: http://data.europa.eu/eli/compos/2008/944/oj).

f) systemy łączności powietrze-ziemia-morze i sprzęt przeznaczony dla krajowego centrum operacji morskich Republiki Zielonego Przylądka (COSMAR);

g) statek powietrzny dla straży przybrzeżnej Republiki Zielonego Przylądka.

W ramach środka pomocy finansuje się również powiązane zaopatrzenie i usługi, w tym, w razie potrzeby, szkolenia techniczne.

4. Okres obowiązywania środka pomocy wynosi 48 miesięcy od dnia przyjęcia niniejszej decyzji.

Artykuł 2

Uzgodnienia finansowe

1. Finansowa kwota odniesienia przewidziana na pokrycie wydatków związanych ze środkiem pomocy wynosi 60 000 000 EUR.

2. Wszystkimi wydatkami zarządza się zgodnie z decyzją (WPZiB) 2021/509 oraz zgodnie z przepisami dotyczącymi realizacji dochodów i wydatków finansowanych w ramach EPF.

3. Wydatki związane z art. 1 ust. 3 lit. a) i d) są kwalifikowalne od dnia 17 grudnia 2025 r.

Artykuł 3

Uzgodnienia z beneficjentem

1. Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa (zwany dalej „Wysokim Przedstawicielem") dokonuje z beneficjentem niezbędnych uzgodnień, by zapewnić przestrzeganie przez niego wymogów i warunków określonych w niniejszej decyzji jako warunku udzielenia wsparcia w ramach środka pomocy.

2. Uzgodnienia, o których mowa w ust. 1, obejmują postanowienia zobowiązujące beneficjenta do zapewnienia:

a) przestrzegania przez jednostki sił zbrojnych Republiki Zielonego Przylądka otrzymujące wsparcie w ramach środka pomocy odpowiednich przepisów prawa międzynarodowego, w szczególności prawa międzynarodowego praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego;

b) właściwego i efektywnego wykorzystania wszelkich zasobów dostarczonych w ramach środka pomocy do celów, do których zostały one przekazane;

c) wystarczającego konserwowania wszelkich zasobów dostarczonych w ramach środka pomocy w celu zapewnienia ich użyteczności i dostępności operacyjnej w ich całym cyklu życia;

d) aby żadne zasoby przekazane w ramach środka pomocy nie zostały utracone ani przekazane na rzecz osób lub podmiotów innych, niż określone w tych uzgodnieniach.

3. Uzgodnienia, o których mowa w ust. 1, obejmują postanowienia dotyczące zawieszenia i zakończenia wsparcia w ramach środka pomocy w przypadku stwierdzenia, że beneficjent naruszył obowiązki określone w ust. 2.

Artykuł 4

Wykonanie

1. Wysoki Przedstawiciel jest odpowiedzialny za zapewnienie wykonania niniejszej decyzji zgodnie z decyzją (WPZiB) 2021/509 oraz z przepisami dotyczącymi realizacji dochodów i wydatków finansowanych w ramach EPF, a także zgodnie z zintegrowanymi ramami metodologicznymi dla oceny i określenia środków i kontroli wymaganych w związku ze środkami pomocy w ramach EPF.

2. Działania, o których mowa w art. 1 ust. 3, realizuje Ministerstwo Obrony Narodowej Portugalii w odniesieniu do składników wymienionych w lit. a), d) i g) oraz *Expertise France* – w odniesieniu do składników wymienionych w lit. b), c), e) i f).

Artykuł 5

Monitorowanie, kontrola i ewaluacja

1. Wysoki Przedstawiciel monitoruje przestrzeganie przez beneficjenta obowiązków określonych w art. 3. Monitorowanie to jest wykorzystywane do zapewnienia świadomości na temat okoliczności i ryzyka naruszenia obowiązków określonych w art. 3 oraz do przyczyniania się do zapobiegania takim naruszeniom, w tym naruszaniu prawa międzynarodowego praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego przez jednostki sił zbrojnych Republiki Zielonego Przylądka otrzymujące wsparcie w ramach środka pomocy.

2. Kontrola po dostawie sprzętu i zaopatrzenia jest zorganizowana w następujący sposób:

a) weryfikacja dostawy, przy czym certyfikaty dostaw w ramach EPF mają być podpisywane przez siły będące użytkownikiem końcowym w momencie przeniesienia prawa własności;

b) sprawozdawczość, w ramach której beneficjent ma co roku składać sprawozdania o działaniach prowadzonych z wykorzystaniem sprzętu, infrastruktury, zaopatrzenia i usług przekazanych w ramach środka pomocy oraz o inwentaryzacji wskazanych pozycji do czasu uznania przez Komitet Polityczny i Bezpieczeństwa (KPiB), że takie sprawozdania nie są już konieczne;

c) wizyty na miejscu, w trakcie których beneficjent ma umożliwić Wysokiemu Przedstawicielowi i audytorom EPF, na ich wniosek, dostęp w celu przeprowadzania kontroli na miejscu i audytów EPF.

3. Po zakończeniu stosowania środka pomocy Wysoki Przedstawiciel przeprowadza ocenę końcową, aby stwierdzić, czy środek pomocy przyczynił się do osiągnięcia celów określonych w art. 1 ust. 2.

Artykuł 6

Sprawozdawczość

W okresie realizacji Wysoki Przedstawiciel przedstawia KPiB co sześć miesięcy sprawozdania z realizacji środka pomocy, zgodnie z art. 63 decyzji (WPZiB) 2021/509. Administrator do spraw środków pomocy regularnie informuje Komitet Instrumentu ustanowiony decyzją (WPZiB) 2021/509 o realizacji dochodów i wydatków zgodnie z art. 38 tej decyzji, w tym poprzez dostarczanie informacji na temat zaangażowanych dostawców i podwykonawców.

Artykuł 7

Zawieszenie i zakończenie

1. KPiB może podjąć decyzję o całkowitym lub częściowym zawieszeniu realizacji środka pomocy zgodnie z art. 64 decyzji (WPZiB) 2021/509.

2. KPiB może zalecić Radzie zakończenie środka pomocy.

Artykuł 8

Wejście w życie

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem jej przyjęcia.

Niniejszą decyzję stosuje się w odniesieniu do wydatków związanych z art. 1 ust. 3 lit. a) i d), od dnia 17 grudnia 2025 r.

Sporządzono w Brukseli dnia 28 września 2026 r.

W imieniu Rady

Przewodnicząca

K. KALLAS